

Stanovanjske odpovedi v preteklem letu

gajo 2009, lani n. pr. je bilo celotno vloženi le 1065 odpovedi. Največ odpovedi je bilo za lunske novemberski selitveni termin. Pa tudi proti koncu leta je bilo podanih še mnogo odpovedi za zadnji december in 1. januar, izredno mnogo pa za februarški rok. Začetkom letošnjega leta se mora po sodnih odpovedih seliti 58 strank, toda za februar je število naraslo že na 169. Deložalci je bilo izvršenih razmeroma malo, ker so stranke ostale še nekaj časa v starem stanovanju. Mestna občina ljubljanska je prav mnogim strankam odpovedala stanovanje v prvi vrsti iz razloga, ker so ostale dolžne najemnine za več mesecev.

Tri centralne postavne v tem vrvežu tržnega življenja so plastično zaživele v odličnih stvaritvah Kraljeve kot Katarine, Dragutinovičeve kot Kabane in Groma kot trgovca Dikoja. Od njih Tihomir J. Daneša, Varvara Starčeve, ki je bila zelo dobra, Nikšto Boris Grigorjevič, P. Kovičev Kuligin, Šarbinškov Kudrijin, romarka Felduš Savinova, s'uzujka Gliša Tovornikove, počastna prikazen poplazine gospočke dame v uspelem prikazu Zakraskove, in vsi ti meščani in vaščani, tako da je nastopil malodane vse naš gledališki ansambl. Gledalci je bilo precej dobro zasedeno, obžalovati je bilo da je galerijska publika, med katero je bilo opazno nekaj inteligentnih obrazov, kazala v najprej tresavijših in neizredno živih trenutkih precej ne discipliniranosti in nezrelosti.

⊙ Prikrojevalni tečaj krojačem, šiviljam, damam za samouporabo tudi šivanje, pričetek 16. januarja. Krojno učilišče, Šmartinska 24.

Člen 9. Za časa trajanja posredovalnega postopka se ne more proti dolžniku dovoliti noben izvršba, niti zavarovanje terjatev. Izvršbe, ki bile v teku, se ustavijo do končnega posredovalnega postopka. Za dobo trajanja posredovalnega postopka se tudi ne more otvoriti stečaj nad vino dolžnika. Če pa je bil tak predlog stavljen pred otvoritvijo posredovalnega postopka, se b njem odločalo Šele po končanem ali ustavljen posredovalnem postopku in ko se izvede postopek predviden v členu 71. stečajnega zakona. Sed lahko ua prošnjo dolžnika, ki je zahteval otvor

Šahovska simultanka gosp. Joža Šorlija. Na praznik Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja ob popoldne se bo v pritličju hotela »Stara pošta« to je v lovski sobi, vršila šahovska produkcija kranjskih šahistov. Proti poljubnemu številu desek 25—30 bo igral simultanko naš neoporečni šahovski prvak kranja in Gorenjske cand. iur. gosp. Joža Šorli z Rupe. Vsi kranjski šahisti in oni okolice se vabijo k simultanki ter naj po možnosti prinese seboj šahovske deske. — Prijave sprejema do pričetka igre gosp. Globočnik Feliks. — Gosp. Šorli je že na ljubljanskih turnirjih pokazal lepo in kvalitetno svoje igranje in bo gotovo tudi Kranju uspel.

Fotoodd. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani Zahtevajte cenik

.....

Pot na mesec

Večina Jules Verne-ovih tehničnih napovedi, ki so veljale nekoč kot fantazija prvega reda, je danes do podrobnosti in seveda tisočkrat iznajdljiveje izpolnjenih, kot si jih je Verne zamislil. Zdaj bi bila na vrsti le še njegova pot na mesec. In res: ljudje so se začeli tudi že s tem problemom baviti: v stratosfero, na drugi svet! In če že hoče človek v vesolje, kje je bližja postaja, kot je mesec! Saj je oddaljen od zemlje le za 384.000 km. (To se pravi, da bi mogli videti z dobrim daljnogledom velike predmete na njem.) V primeri z oddaljenostjo ostalih nebesnih teles od zemlje je to pravi nič. Saj bi mogel dospeti z vlakom na mesec za dobrih 200 dni!

Kako si zamišlja torej človeštvo pot na mesec? Z navadnim avijonom kajpada ne! Odkar pa se je profesor Piccard dvignil v balonu v višino 16.000 m (v tako zvano stratosfero), so se pokazale tudi za aeroplane nove možnosti. Ker je v teh višinah zrak mnogo redkejši, bi bil tudi odpor, s katerim se mora avijon boriti, mnogo manjši; zato bi avijon, ki napravi v višini 100 metrov 250 km na uro, preletel v višini 12.000 metrov do 500 km na uro. To je pa že velika hitrost, s katero bi prišel iz Ljubljane v Ameriko v malone 13 urah. In zdaj snujejo učenjaki načrte, po katerih bi uredili v teh višinah posebne fantastično hitre proge za svojevrstno grajene avijone.

No, za pot na mesec ni to dovolj. Zgraditi je treba aparat, kateri bi moral tako leteti, da bi se stalno izmikal zemeljski privlačnosti. Zatorej oni znani izum »rakete! To je ogromni zaostreni valj iz kovine, v katerem bi imeli prostora ljudje in stroji. Taka »raketa« se ne bi poganjala s pomočjo motorja ali vijaka kakor avijoni, marveč bi iz svo-

jega zadnjega predela neprestano izstreljevala posebne rakete, katere bi eksplodirale, pa bi udarci teh eksplozij poganjali »raketo« s silno brzo naprej. S tem bi bila odstranjena ona velika zapreka vztrajnosti; saj če izstrelimo iz topa kroglo v zrak, traja hitrost, ki jo je izstrel dal, le nekaj časa; krogla hiti zmerom počasneje, dokler ne začne končno padati nazaj. »Raketa« pa bi si dajala sleherni hip nove udarce, ki bi jo gnali zmerom z enako brzo naprej. Na ta način bi se dosegla hitrost od 4000 do 5000 km na uro! Te številke se nam zde prvi hip nemogoče, kakor se je našim prednikom zdelo nemogoče, da bo stroj brzel 100 km na uro. In prišlo bo tudi to. Učenjaki trdijo: kmalu se bo začel promet med mesecem in zemljo z raketnim avtobusom, a pot bo trajala okrog 48 ur in 42 minut.

A kaj bi videl človek, če bi v resnici dospel na mesec?

Astronomi odgovarjajo: znašel bi se v ogromni pušči razprtih hribov in kamenja brez sledi življenja. Na mesecu ni niti zraka niti vode; zatorej ne more nič živeti, še manj rasti. Ne sliši se nikoli zvok, saj ni zraka, da bi ga prenašal; ravno tako se zde najoddaljenejša brda tik pred nami, ker ni zračne perspektive. Radi pomanjkanja zraka bi bil človek 6 krat lažji, kot je na zemlji in moral bi se obuti v svinčene čevlje, da ne bi odletel. Na mesecu ni oblakov niti atmosfere, pa sonce nemilo žge; jutranje in večerne zarje ni, marveč traja dan za trinajst naših dni, a nato nastopi neposredno noč in obratno. Podnevi znaša temperatura 125° C, a ponoči pade na - 60° C. Namesto našega sinjega neba zeva okrog meseca črna praznina, v kateri plamtijo ogromne luči — zvezde...

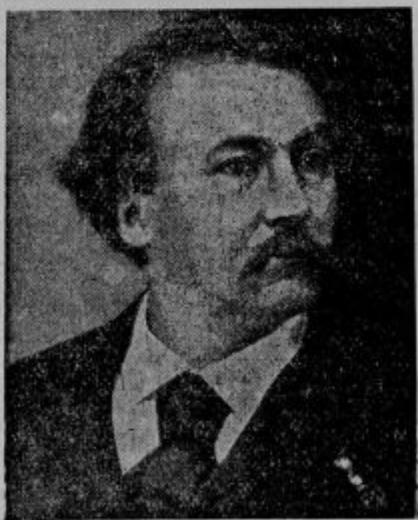
Ali bi se potemtakem izplačal izlet na mesec?

Državniški razgovori med beefsteakom. Novoizvoljeni amer. predsednik Franklin D. Roosevelt je sprejel v svoji delovni sobi ameriškega finančnika Owana D. Yunga, da bi se z njim porazgovoril o evropskih dolgovih. Seveda se je razgovor razvlekel, tako da sta ga morala nadaljevati med prigrizkom beefsteaka...

Pristrižen Mussolini

Emil Ludwig je pred kratkim objavil »Razgovore z Mussolinijem«. Razen nemškega izvirnika je takoj izšel italijanski prevod. Švicarski list »Information« je primerjal obe izdaji in ugotovil, da je črtala fašistovska cenzura skoro 12 odstotkov knjige. Najbolj zabavno je pa vse, kakor to, da so morale izostati pred vsem ducejeve lastne besede. List je med drugim pod-

Stoletnica rojstva in petdesetletnica smrti Gustava Doré-ja. Gustav Doré, slavni francoski slikar in risar, se je rodil pred 100 leti (8. jan. 1833) in je umrl pred 50 leti (23. jan. 1883) v Parizu. Doré je zlasti zaslovel po svojih svetopisemskih ilustracijah.

črtal te le značilne odstavke. Na str. 166 je bilo črtano: Ludwig: Zakaj tako radi ponavljate, da ste zatrli v italijanščini besedo »nemogoče«? Saj veste, da to ni res. — Mussolini: Vem, a če ne bom tega ljudem s kladivom stalno zabijal v možgane, bodo takoj postali leni, in se jim bodo zdele nemogoče tudi najenostavnejše stvari. — Na str. 117 so izostale te-le podčrtane vrstice: »Večkrat korakam po več ur iz kota v kot, ako iščem odgovora ali potrebnega gesla. Zasveti se mi navadno šele zvečer in sicer najrajši proti polnoči. Govorim o razsvetljenju, ker ne morem govoriti o dobrih domislekih. Veste: človek na mojem mestu morabit čedak ali vsaj enkrat na teden glumiti bedaka. Samo potem se bo za gotove dni kaj naučil. In pravo razsvetljenje? To me obišče kvečjemu dvakrat na leto.« Na str. 130: — »Ne verujem, da bo kdaj v Italiji nastopil duce št. 2. — mi je rekel duce št. 1, in če bo tudi nastopil, ga ne bo Italija trpelae. Na str. 111: — Kaznujemo pri nas nepoštenne uradnike prav tako strogo kakor je to v navadi pod sovjeti. Zasačeni fašisti

to vedo. Zato izvršijo rajši samomor in ne čakajo na kazen. Tajnik naše stranke v Livornu se je obesil, ker je zapravil blagajno. Gubernator San-Rema (sedež znane igralnice) se je ustrelil v katakombah. Ravnatelj javnih del v Neapolju se je vrغل v morje. Povabil sem namreč oba na odgovor, in to jima je zadostovalo, dasi ravno se je pozneje izkazalo, da sta bila popolnoma nedolžna. Naposled je vprašal Ludwig, kako more Mussolini zapirati politične nasprotnike, ko je vendar nekoč sam tako dolgo ždel v ječi. Mussolini je odgovoril. V italijanski izdaji: Meni se zdi to popolnoma logično. Res sem pričel svoje javno delovanje z ječo, a od tedaj so se razmere temeljito spremenile. Smatram, da vršim zdaj svojo dolžnost. A v nemški izdaji stoji: »Meni se zdi to popolnoma logično. Prej so oni mene zapirali, zdaj pa jaz njih.«

Palača umetnikov

V letu 1933 imajo namero sovjetske oblasti graditi v okolici Moskve palačo za umetnike. Tu bodo v lepem redu postavljeni posamezni ateljeji, kjer bodo umetniki brez borbe za življenje živeli svojemu poklicu. Za zgradbo palače, kjer sodeluje okrog 3000 umetnikov, je na razpolago deset hektarjev zemlje.

Palača bo razdeljena v 12 oddelkov, kjer bodo imele posamezne umetniške skupine svoje prostore: skulptura, slikarstvo, umetniške tkanine, gledališče, razstavni prostori za marmor, bronce, granit...

Kljub zimi nočejo potihnuti boji med japonskimi in kitajskimi četami. Trenotno se bijejo boji v provinci Jehol. Slika: Odloki mandžurske vlade novo zasedenim pokrajinam.

Anglija obnavlja narodne običaje. Slikovit prizor narodnih noš in norveškega narodnega plesa v londonski Albertovi dvorani. Tudi v Angliji zavzema gibanje za narodne plesne zmerom večji obseg. Tisoči vro v londonsko Albertovo dvorano, da bi se udeležili lepega praznika narodnih noš in narodnih plesov. Posebno odobravanje so vzbudili preprosti toda ljubki norveški plesi, katerih ritem nam je pač poznan iz kompozicij Edvarda Griega.

Ameriški Kitajci

Kljub strogemu omejevanju ameriških oblasti prihaja v Ameriko vsako leto dokajšnje število Kitajcev in Japoncev. Število pripadnikov rumene rase se zmeraj bolj veča, pa ne toliko z dotokom novih priseljencev, kolikor z novimi rojstvi. V 150 letih da namreč ena sama kitajska družina 4000 potomcev. Te kitajske družine so v Ameriki med seboj tesno povezane v posebne organizacije, tako da mora cela taka družba, imenovana tong, nastopati za slehernega svojega člana proti drugi podobni družbi. Večkrat pride med posameznimi tongi do krvavih obračunavanj. Poleg teh tongov so razdeljeni ameriški Kitajci v dva centralna tonga, v Ou Leong in Hip Sing. Pripadniki prve družbe so bankirji, veletrgovci in sploh razumnostvo, a pripadniki Hip Singa so obrtniki in delavci. Med tema dvema družbama pa traja že od leta 1910 napeto stanje in sleherni dan pride do medsebojnih krvavih obračunavanj. Šele zadnje dni so nadkričili pristaji Hip Singa pristaje Ou Leonga in diktirali pogoje premirja. Člani Hip Singa so se odrekli vseh svojih pravic in ne smejo več odpirati niti prodajnic, kaj šele trgovine! Koliko ljudi konča v takem bratskem dvoboju, pričajo številke: v štirih letih je bilo med obema nasprotnikoma nad 50.000 mrtvih.

K pogajanjem o uvedbi zračne vožnje v Nizozemsko Indijo. Dr. Eckener na poti v Batavijo. Trenutno je v Marseillu na parniku »Rotterdam-Lloyds«, zraven njega znani nizozemski letalec J. P. van Toyen.

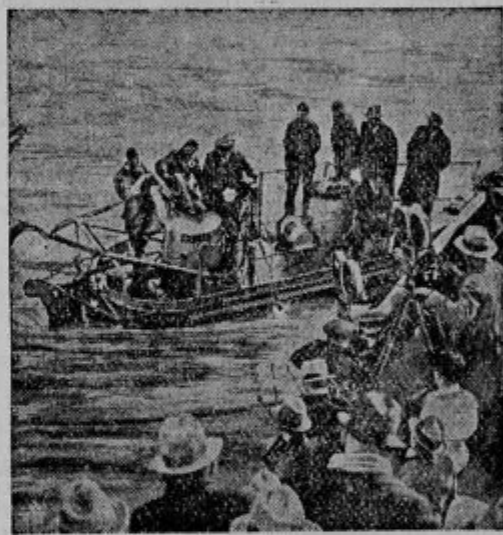
Pisava Čukčev

Znanstvena ekspedicija, ki se je pred dvema letoma odpravila v pokrajino Čukčev, Anadyr, je ugotovila, da imajo Čukči bogato hieroglifsko pisavo. Doslej je bil etnografski svet mnenja, da Čukči sploh ne poznajo pisave. Pišejo pa na lesene tablice in imajo vsoga 4000 znamenj. Ekspedicija je izročila nekaj vzorcev te hieroglifске pisave znanstvenim zavodom v raziskavo.

Zavodi za transfuzijo

Moderni moskovski institut za transfuzijo krvi si je osnoval v industrijskem okraju Ivanovo filijalo, ki je izvedla v kratkem času 185 transfuzij. Filijala ima 25 uslužbencev, ki so prečestokrat sami na razpolago, da dajo svojim bolnikom potrebno kri.

Pred nedavnim se je neke delavce v gozdu ponesrečil in privedel so ga v to bolnišnico. Ko so mu pa morali pri operaciji odvzeti poškodovano ledvico, je bil radi prevelike izgube krvi v obupnem stanju. Tu pa se je ponudila postrežnica, ki mu je dala svojo kri, nakar je bolnik okrevan in danes je že zopet na delu.

V Ameriki so se vršili pred kratkim poskusi s potapljačem, ki ga je inž. Simon Lake čisto svojevrstno skonstruiral. Potapljač se imenuje »Explorer«. Ima pa samo ta namen, da bo dvigal zaklade s potopljenih ladij. Potapljač je dolg samo 6 metrov in pol in točno 2 metra širok. Vzbudil pa je med inženjerji, oblastmi in znanstveniki veliko občudovanje. Oskrbljen je z zalogo stisnjene zrak, elektriko, telefonom in s pomožnim bolnom.

Pozabljen Homer

Univerza v Oxfordu je založila novi prevod Homerja v prozi. Prevajalec Th. Shaw je zelo zanimiva osebnost. Kot mlad orientalist je zanimal narodno gibanje med Arabci, vodil upornike na stran fronte in s tem zapečatil usodo turškega imperija kljub izdatni nemški pomoči. Štoril je ta junštva pod imenom polkovnika Lawrencea in njegova knjiga »Vetaja v puščavi« mu je ustvarila mednarodno ime. A naposled se je prepričal, da ne misli Anglija na združeno Arabijo, temveč daje prednost malim ločenim državicam. Razočaran je zapustil politiko in se zopet posvetil knjigi. V predgovoru pravi, da je Homer najbolj zanimiv med vsemi svetovnimi pripovedniki, zatorej hoče obnoviti njegovo pozabljeno slavo. Znanstvene izdaje s suhoparnimi opombami so pač prestrašile povprečnega čitatelja in tako odvzele javnosti naj-sijajnejšo povest v človeški zgodovini.

»Razložite mi to: pravite, da je to Rembrand. Zakaj pa ni podpisan?«
»Če hočete imeti podpisanega, stane to 10 odstotkov več...«

»Le zato sem se oženil, ker je bila moja izvo-ljenka povsem različna od ostalih žensk.«
»V čem pa je bila ta različnost?«
»Bila je edina, ki me je hotela...«

